

EN ROBUST JÄRNVÄG SKAPAS TILLSAMMANS

KRAFTSAMLING STOCKHOLM/MÄLARDALEN – ETT GEMENSAMT PROJEKT
FÖR ATT MINSKA ANTALET FÖRSENINGSTIMMAR

KRAFTSAMLING

STOCKHOLM/MÄLARDALEN

2007–2010 har SJ, SL och dåvarande Banverket (sedan 1 april 2010 Trafikverket) samarbetat för att på kort sikt hitta åtgärder för att halvera antalet förseningstimmar. Inom ramen för Kraftsamling Stockholm/Mälardalen har 44 konkreta åtgärder genomförts (varav en av planeringstekniska skäl först kan komma att genomföras under 2011).

Bakgrund

I Stockholm och Mälardalen, liksom många andra delar av landet, har tågtrafiken problem med punktligheten. En orsak till det är den kraftiga ökningen av lokal- och regionaltågstrafiken.

Lokal- och regionaltågstrafiken har ökat kraftigt under den senaste tioårsperioden. Människor runt om i Mälardalen har fått bättre pendlingsmöjligheter tack vare ny järnvägskapacitet och nya fordon.

Ökningen har lett till att järnvägsspåren på sina håll är maximalt utnyttjade under högttrafik. Det innebär att det inte finns plats för fler tåg, och att punktligheten blir för dålig. Idag kommer eller går ett tåg i snitt var 70:e sekund från Stockholm Central. Minsta försening drabbar många resenärer med följdförseningar.

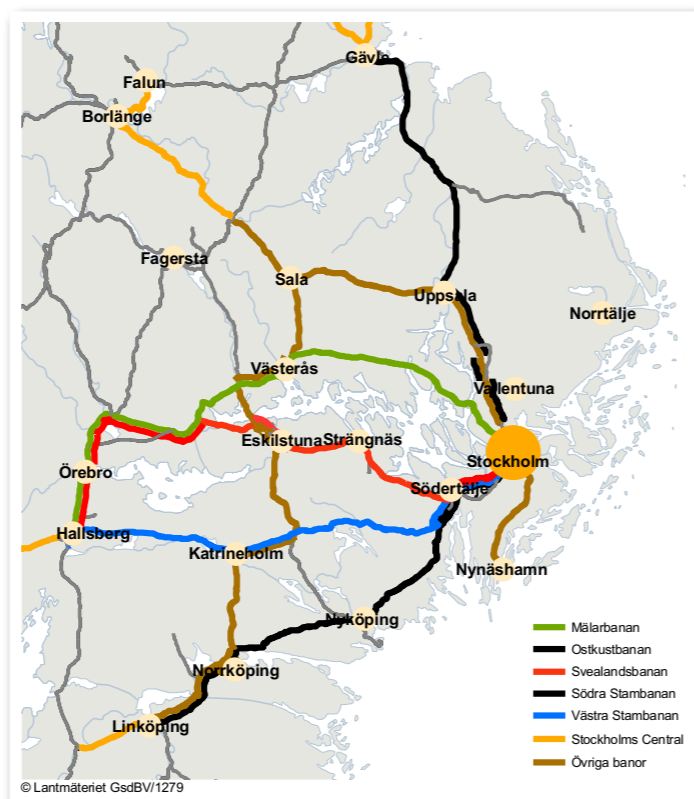
Förbättrad situation på sikt

Det görs många genomgripande förändringar som kommer att förbättra situationen på lång sikt. Det pågående bygget av pendeltågstunneln Citybanan är ett sådant exempel. När den blir klar kommer järnvägens kapacitet genom centrala Stockholm att fördubblas.

Nya investeringar och bättre underhåll

Trafikverket har satsat cirka 2 miljarder kronor totalt. 1,4 miljarder är investeringar som har tidigarelagts i framtidsplanen och 350 miljoner är nya investeringar. Utöver detta ingår cirka 300 miljoner kronor i förbättrat underhåll.

I Kraftsamlingsprojektet har problem identifierats vid Stockholm Central och längs Mäljarbanan, Västra stambanan, Svealandsbanan, Ostkustbanan och Södra stambanan.

Här har Trafikverket genomfört åtgärder.

Aktiviteter

Tillsammans har Trafikverket, SJ och SL satt upp en lista med 44 åtgärder som nu har genomförts.

TRAFIKVERKET

- ✓ Spårpatrull som fixar småfel i spåren runt Stockholm
Fel kan åtgärdas snabbare av personal som är på plats runt spåren mellan 04.30 och 19.30.
- ✓ Mötesstationer i Barva och Grundbro mellan Södertälje och Eskilstuna
Tåg kan mötas på fler ställen, köerna minskar.
- ✓ Mötesstation i Almnäs mellan Södertälje och Eskilstuna
Tåg kan mötas på fler ställen, köerna minskar.
- ✓ Förlängning av en dubbelspårssträcka mellan Södertälje och Eskilstuna
Tåg kan mötas på fler ställen, köerna minskar.
- ✓ Mötesstationer mellan Västerhaninge och Nynäshamn
Tåg kan mötas på fler ställen, köerna minskar.
- ✓ Ett extraspår vid Björnlunda utanför Gnesta
Långsamma tåg kan köra in på spåret medan snabbare tåg kör om.
- ✓ Nya växlar vid Katrineholms station
Långsamma tåg kan köra in på ett extraspår medan snabbare tåg kör om.
- ✓ Byte av växlar söder om Stockholms central
Tåg kan lämna centralen snabbare och ge plats för nya tåg.
- ✓ Byte av växlar vid norra delen av Stockholms central
Tåg kan lämna centralen snabbare och ge plats för nya tåg.
- ✓ Signaler flyttas vid getingmidjan genom centrala Stockholm
Vid störningar kan tågen köras tätare och förseningarna sprids inte lika lätt till andra tåg.
- ✓ Nytt snabbare styrsystem för signaler och växlar på Stockholms central
Det ger bättre flyt i trafiken.
- ✓ Tätare signaler vid Älvsjö station
Det ger bättre flyt i trafiken.
- ✓ Tätare signaler vid Knivsta och Flemingsbergs stationer
Tågen kan vänta på signal närmare stationen. Grön signal visas när tåget framför har passerat nästa signal efter stationen. Tågen kan köra närmare varandra och snabbare nå plattformen.
- ✓ Tätare signaler vid stationerna Karlberg, Sundbyberg, Jakobsberg och Ulriksdal
Tågen kan köra närmare varandra och snabbare nå plattformen.
- ✓ Signalåtgärder mellan Kungsör och Valskog
Det ger bättre flyt i trafiken.
- ✓ Förlängd plattform, tätare signaler och byte av växlar vid Bålsta station och in mot Stockholm
Tågen kan köra närmare varandra och snabbare nå plattformen.
- ✓ Tåg kan köra in samtidigt från vardera håll på stationen i Norrköping
Det ger bättre flyt i trafiken.
- ✓ Tåg kan köra in samtidigt från vardera håll på stationen i Västerås
Det ger bättre flyt i trafiken.
- ✓ Höjd hastighet mellan Kallhäll och Karlberg
Det ger bättre flyt i trafiken.
- ✓ Ett extraspår vid Skebokvarn utanför Flen
Långsamma tåg kan köra in på spåret medan snabbare tåg kör om.
- ✓ Förstärkt elkraft vid Älvsjö
Fler tåg med bättre motorer som accelererar snabbare kräver mer elkraft.
- ✓ Byte av bro över Nyköpingsån
Tåg kan köra med högre hastighet över bron.
- ✓ Sekundvisare på stationsklockor i Stockholm-Mälardalen
Ökar uppmärksamheten på avgångstiden
- ✓ Tågen avgår från stationen den tid som står på biljetten
Resenärerna informeras om att de behöver vara på plats en halv minut innan så att dörrarna kan stängas och tåget avgår exakt på minuten.
- ✓ Större tidsluckor mellan tågen på Mäljarbanan, järnvägen mot Västerås
Minskar risken att tågen stör varandra
- ✓ Säkring av mark nära järnvägen och avverkning av träd
Träd och grenar faller inte ner över järnvägen och blockerar spåret.
- ✓ Bättre text på skyltar på järnvägsstationer i Stockholm-Mälardalen
Tydligare trafikinformation
- ✓ Ett extraspår i Linköping
Långsamma tåg kan köra in på spåret medan snabbare tåg kör om.
- ✓ Ny högtalaranläggning på Stockholms central
Utrop med bättre ljud
- ✓ Uppgraderat signalsystem vid Stockholms central*
Det ger plats för fler tåg och bättre flyt i trafiken.

(* Åtgärden är utbytt. Kraftsamling är ett projekt som avslutas 2010 och signalsystemet vid Stockholms central uppdateras 2011.)

SJ

- ✓ SJ fördjupar samarbetet om tidtabellerna med Banverket
Genom samverkan blir det bättre flyt i trafiken.
- ✓ Nya rutiner för den dagliga trafikledningen
Färre människor ska drabbas av trafikstörningar.
- ✓ Inställda avgångar följs upp noggrant
Vi ska finna orsaken till varje försening.
- ✓ Dubbeldäckarna byggs om för att uppfylla SJs krav
När alla dubbeldäckare är i drift blir trafiken mindre sårbar.
- ✓ Ytterligare satsning på förebyggande underhåll
Tågen ska inte drabbas av skador under gång.
- ✓ SJ startar egen lokförarutbildning
Det måste utbildas fler lokförare för att tillgodose en allt högre efterfrågan.
- ✓ I högtrafik ska vi ha mer personal på plattformen
Vi hjälper resenärerna till smidigare av- och påstigningar.
- ✓ All personal specialutbildas i avgångsrutiner
Det viktigaste är säkerheten och att hålla tidtabellen.
- ✓ Specialprojekt genomförs för att öka punktligheten på X 2000-tågen
När X 2000-tågen går i tid flyter trafiken bättre i hela Mälardalen.
- ✓ Lokförare och ombordpersonal utbildas i "trängselhantering"
Ökad kunskap om trängseln på spåren ger färre förseningar.

SL

- ✓ 71 nya pendeltåg levererade till 2008
Med nya tåg får vi mer pålitlig trafik.
- ✓ Ökad kapacitet på depåerna i Älvsjö och Bro
Ger bättre beredskap och effektivare underhåll
- ✓ Ny depå för nya pendeltåg i Södertälje
Inlåsta pendeltåg på natten minskar risken för vandalisering och motverkar nedisningen vintertid.
- ✓ All pendeltågspersonal har handdatorer med trafikinformation i realtid
Med sekundsnabb information till trafikpersonalen ska relevant information kunna spridas snabbare.

Utvärdering

Målet med Kraftsamling var att halvera förseningarna i tågtrafiken under perioden 2007–2010. De första insatserna gav störst genomslag. Innan den 17 dec 2009 var antalet förseningstimmar halverade. Därefter började den svåra vintern, och efter den nådde trafiken aldrig till tidigare mål. Arbetet har på intet sätt varit förgäves. Vi kan se tydliga förbättringar i ett hårt ansatt järnvägsnät, både i faktiska förändringar i antalet spår, växlar, omkörnings- och dubbelspår mm, men också i informationssamordning och vikten av ett gott samarbete. Utan Kraftsamling skulle systemet vara ännu hårdare belastat och med fler förseningstimmar till följd.

Nästa steg

En förutsättning för att järnvägstrafiken ska fungera bra är ett nära samarbete mellan operatörer, Trafikverket och andra aktörer. Kraftsamlingsprojektet i sig kommer inte att drivas vidare, men ett utökat samarbete i regionen kommer att fortsätta.

Vi arbetar kontinuerligt för att på lång och kort sikt förbättra punktligheten. Kommande förbättringar är bland annat ett uppgraderat signalsystem vid Stockholms central, en ny, modern driftledningscentral i Stockholm, dubbelspår längs Nynäsbanan och mellan Södertälje Hamn och Södertälje Centrum samt förstärkt kraftförsörjning.

DET ÄR VI SOM SAMLAR KRAFT